

הודעת מעל גבי חסר המוסלם

קבלת פנים לראש הממשלה בטניף מפא"י בירושלים

ביום 6.8.63

משה בר-עם

חברות וחברים התכנסנו הערב, חברי המפלגה בירושלים, כדי להביע לחברנו לוי אשכול, ראש ממשלת ישראל ושר הבטחון שלה, לו ולחבריו בממשלה את מיטב הברכה וההוקרה והתמיכה הרבה לממשלה בראשותו של לוי אשכול. אנחנו הכרנו את חברנו לוי אשכול בכל התחנות שעברו עליו. לא במקרה נפל בגורלו ליטול עליו את אחת המשימות הקשות של דורינו - להיות ראש ממשלה. רק לפני כמה שבועות אנחנו שמענו בצער התנועה כולה והעם כולו, על התפטרותו של חברנו דוד בן-גוריון וכולם הרגישו שהפעם יש הכרח לכבד את רצונו של המנהיג הדגול של חברנו דוד בן-גוריון, ונשלח לו מכאן ברכת הזק בתקווה שעוד הרבה שנים נהנה מהדרכתו ומתכונתו הרבה, אולם כולנו הרגשנו שהפעם על שכמו של אשכול נוטל המעמסה הכבדה. באשר אנחנו ידענו - בכל השליחויות מהשליחות בתא הארגוני הנמוך ביותר מבחינת המערך של התנועה - אשכול המיד קבל את זה באהבה ובחדווה ואנחנו זוכרים את אשכול בכל השליחויות שלו ולכן אנחנו מאמינים וסומכים עליו ואוהבים אותו אשכול ומאמינים שיכול תוכל למשימה זו. אני גם רוצה בהזדמנות זאת להגיד לך חברנו היקר אשכול וחברנו היקר לוי - העצרת הזאת אשר היא לכבודך ולכבוד חבריך בממשלה ולכבוד כל ממשלת ישראל היא עצרת חשובה. עלה בידך ואחא אחד החברים שעסקה בזה, אתה הערב תנאט בפני סניף מפלגה מאוחד ומלוכד אשר לא היה כמותו במשך עשרות שנים, כתוצאה של מאמצים גדולים ואני מקווה שהסניף הזה יתרום את תרומתו לא רק במישור העירוני אם זה במישור ההסתדרות המקומית והעירייה ויתר המוסדות בירושלים, אני רוצה לקוות שהסניף יתן את תרומתו הרבה גם למפלגה אשר נאבקת קשות והיא זקוקה לערוי דם חשוב והיא זקוקה לעידוד ולתמיכה. אני מכריז ומודיע שסניף המפלגה עומד לימינך ולימין חבריך - עלו ותצליחו ועלה והצלח בתפקידך.

אפי רוצה לברך אותך מקרב לב בשם המפלגה בבירה ואולי יותר

מהם כי לא רק חברי המפלגה בבירה מברכים אותך הערב. 23,000 בוחרים

RECEIVED FROM THE DEPARTMENT OF THE ARMY

OFFICE OF THE ASSISTANT SECRETARY

MEMORANDUM

TO: THE ASSISTANT SECRETARY
FROM: THE DEPARTMENT OF THE ARMY
SUBJECT: [Illegible]

[The body of the memorandum contains several paragraphs of text that are extremely faint and difficult to decipher. It appears to be a formal report or communication, but the specific details are obscured by the low quality of the scan and the bleed-through from the reverse side of the page.]

בחרו ברשימת מפלגת פועלי ארץ ישראל לכנסת החמישית. והם בוטחים בדרכה של מפא"י בבנינה, בהרחמתה, בחזונה והם גם בוטחים בכך חבר לוי אשכול ואנחנו רוצים לאחל לך שאתה תזכה בימך ובחקופת כהונתך בשלוש המשימות הגדולות אשר כולנו מצפים ומיחלים להם, אנחנו מאחלים לך שבימך תוגדל ותוגבר עליות ישראל מכל הפינות ומכל הארצות ושאתה תזכה בתקופת כהונתך לא רק לפנים את המליון השלישי כי אם להמחיל את המליון הרביעי ולמעלה מזה. ואנחנו בוטחים שהכשרון עמד לך בעבר, בשדה ההתיישבות והפרחת השממה וקליטת העליה, יעמדו לך ואנחנו רוצים לאחל לך שבחקופת כהונתך יוגבר בטחון ישראל ויוגברו תקוות השלום לא מן הנמנע שסמני השלום בעולם אשר בוקעים בחשיכה גדולה אשר היתה לפני כמה שנים, אולי הבקיעים האלה של האור יתנו משהו גם למזרח הקרוב ולמזרח התיכון ואני רוצה לאחל לך שבזמנך ובחקופת כהונתך יקום שלום אמתי בין מדינת ישראל לבין המדינות השכנות שלנו. ואני רוצה לאחל לך עוד ברכה אחת שאנחנו יודעים שאתה רוצה בזאת והתנועה רוצה בכך, אנחנו רוצים להגביר את אחדותו של העם אבל אנחנו רוצים להגביר את אחדות תנועת הפועלים ואנחנו יודעים את הכשרון הרב שיש לך לעמוד במשימה כזאת ואנחנו רוצים לאחל לך שתראה בחקופת כהונתך את אחדות מפלגת פועלי ארץ ישראל, את אחדות תנועת הפועלים הכוללת, את אחדות העם סביבך וסביב ממשלך, אנחנו מקדמים אותך בברכה ומאחלים לך הצלחה בכל אשר תפנה ושתקופת כהונתך תהפך לחקופת שגשוג למדינת ישראל ולעם כולו.

אני אבקש את חברי מההתיישבות, מהעבודה, את חברי וידידו - יושב ראש הכנסת, חברנו קדיש לוז אשר ישא את דברו. ושות הדבור לקדיש לוז:

חברים, זוהי לי הפעם השלישית לברך את אשכול לרגל כניסתו לתפקיד הרם והאחראי של ראש ממשלה. בפעם הראשונה, רבעים אחדים לאחר שהושבע בכנסת, התכנסו כמה חברים של הקבוצה שלנו - דגניה ב' ואחדים מחברי הכנסת ושם נערכה המסיבה הראשונה לכבודו של אשכול, ובפעם השנייה בקבוצה שלנו, בחדר האוכל שלנו - שבת אחים גם יחד, והנה בפעם השלישית הזאת לא שערתי ולא תארתי לעצמי שזאת תהיה המסיבה שבה אצטרך לברך את אשכול. אני רואה פה יושבים אלפי אנשים חזת כיפת השמים ואור הפנסים האלה ולנענוע העצים העבותים ואני רואה פה קהל רב מכל העדות

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines.

A single line of faint, illegible text, possibly a section header or a separator line.

Another block of faint, illegible text, consisting of approximately 10 horizontal lines.

ואני חש שזאת היא בבואה של הישוב של מדינת ישראל אשר בא לבוך את לוי אשכול, להתברך בו ולהביע לו את בטחוננו בהצלחתו והצלחתנו ואנחנו איננו יכולים לקבל את פני אשכול בלי אשכול הוא יושב איתנו ואנחנו חייבים, בנוכחותו, בפניו להגיד רק את מַצַּת שבחו, לכך צווינו, ומסקולוטיהם של דוד בן-גוריון ולי אשכול ומעמדם בחנועה ובעם, ללא ספק הם פרי של סבולוטיהם האישיות כולם הם גם פרי של עבודה גדולה, של יצירה מסותפת של התנועה ושל הדורות אשר עבדו יחד אחס ואשר אתם הם צמחו ומתם קבלו את השראתם ויש משהו סמלי שראש הממשלה הראשון, דוד בן-גוריון היה מראשוני העליה השניה ולי אשכול הוא מאחרוני העליה, שבה עלה ארצה בסיועם התקופה, זמן קצר לפני שמלהסת העולם הראשונה שמה חייץ, שמה סוף לעליה השניה והוא ואלה שבאו יחד איתו מהווים את הקשר בין תקופת העליה השניה ובין התקופה שבאה לאחר מלחמת העולם הראשונה ולאחר הצהרת בלפור, עם החלה לזרום ארצה העליה השלישית. אלה האנשים, אנשי העליה השניה, אנשי העליה השלישית הם גדלו וצמחו בתקופה גדולה מאוד אשר החלה עם הפוגרום בקשינוב, עם התסיס הגדולה בהסתדרות הציונית, ארץ ישראל או מקום מקלט אחר עם ההפיכה ברוסיה אשר רובו של העם היהודי סבר ששם בה, במהפכה הזאת טמונה יכולה גאולתו ורק מעטים היו נחונים בחוש נבואי אשר אמר להם: לא כאן כי אם שם תסועה העולמים שלנו היא בארץ ישראל והם בהשפעת גורמים רבים שלא אוכל לפרט במסיבה הזאת הם צמחו על מסכת אידיאית של ארץ ישראל, של שיבת ציון, של עבודה שהיא ערך לא רק כלכלי כי אם ערך מקודם באשר היא תנאי להתחדשותנו, של שוויצן ערך האדם, של עם עובד, הם סגלו לעצמם את המסכה האידיאית, בחנית "וארסתין לי לעולם, וארסתין לי באמונה" וזאת האדיאה הכוללת אשר נשא איתו ומעל לאורה אשכול הן בעולה לפני כמעט כ-50 שנה, כסועל בפתח-הקוה, כחייל בגדוד העברי, כמייסד משק חדש, ישוב חדש - דבניה ב' כעובד ציבור, מרכז הקלאי, ניר, סקורות וכו' שאני אולי אדבר על זה אח"כ, כאיש מדינה, כמיישב, כשר האוצר וכראש הממשלה, הובילה אותו האידיאה הזאת כשם שהובילה את הציבור הזה, את הכוח העצום הזה אשר בו את תנועת הפועלים את ציבור העובדים אשר הוא היה הגורם העיקרי להתחדשותנו הלאומית. אשכול נולד וגדל בתחום המושב באוקריינה, באותה אוקריינה אשר כתב עליה הרבה שלום עליכם, הוא התחנך וגדל אח"כ בליטת, הוא נושא את המסורת של היהדות הנלחבת והנלחבת של אוקריינה ושל היהדות הלמדנית של וילנא

The following information is being furnished to you for your information and use. It is derived from a confidential source and is being provided to you under the provisions of the Freedom of Information Act. This information is being provided to you for your information and use only and should not be disseminated to any other person without the prior written consent of the source from which it was obtained.

17

אבל הוא נולד בכפר, הוא נדבק לעבודה האדמה עוד שם, תמיד חשבתי, כשהיה חוזר ממסעותיו לדגניה ב', היה הדבר הראשון שהיה עושה - תולך את נעליו, את הגרביים, פושט החולצה ומתישב על האדמה בשביל לחוש את האדמה בידי, ברגליו ובכל גופו. זה היה תכונה שרכש אותה לא רק בארץ ישראל כי אם קבל אותה עוד שם בכפר ששם נולד והיא (אינני יודע אם אני צריך לספר כאן את חולדות מעולותיו בארץ ישראל, העמונים כתבו על זה רבות, על עסקנותו הצבורית שהחלה מזה שלאחר יום עבודה היה עוסק בעבודה במטבח הפועלים) אני אספר רק את הקווים הכלליים הגדולים של מעולתו אשר עיקרה היא היתה עבודה למען ההתישבות למען יצירת הבסיס הראשון לא בלבד הכלכלי, כי אם גם הבסיס החברתי, התרבותי והבטחוני - הוא הבסיס ההתישבותי. כיבוש אדמה המדינה, כספר, במירכזה ובערים, ארגון הכבוש, שזה ארגון היכולת של האדם העברי להוציא מהאדמה את הלחם הדרוש לה, מרכז חקלאי, התישבות האלף - אחת מפעולותיו בהיותו במרכז החקלאי וזאת היא המש למעולתו העתידה כמחולל ההתישבות הגדולה, יצירת ניר - המוסד הכספי אשר נשא עליו את השם שסבורים היינו שהוא יהיה הכוח המכוון מבחינה חברתית את תנועת הפועלים, "מקורות" אשכול היה חוזר על מאמר הז"ל "אין הונאה בקרקע" ומתוך שהוא השתכנע מצדקת הז"ל שאין הונאה בקרקע הוא הוסיף לזה "אין הונאה במים" כי קרקע ומים הם צמודים ובהם אחד מיסודות קוסמיזם. הוא החל במפעל הגדול של הנחת מפעל המים הארצי כי הוא בעצם עם הקמת "מקורות" אשר הוא מפעלו. במרוצת חייו כעובד ציבור הוא זכה גם לתת גם מכסת שירות חובה לציבור העירוני כמזכיר מועצה פועלי חל-אביב בתקופת הקשה, בתקופת מלחמת העולם השנייה ואני מניח שאשכול יספר לנו קצת מזכרונותיו ויעמוד על דרכי מעולתו ועל מידת הקשר האמריקני שקשר עם פועלי העיר בתקופה זאת ובתקופות אחרות. אני אדגל על עבודותיו כגזבר הסוכנות היהודית, אני רוצה להגיד רק מלים אחדות על תפקידו כאחד מגדולי המתישבים בדברי הימים של הבית השלישי שלנו. יש הלו שמות של מתישבים בתקופת העלייה השנייה הנציב הידוע, אבי הישוב הראשון, הברון רוטשילד - אחד הנסיים שקרו שבלעדיו היה מתמוטטת אותה החחלה של שיבת ציון של שיבה אל האדמה אשר החלו בה הנחשונים הראשונים של העלייה הראשונה. עם חידוש המעולה ההתישבותית ע"י ההסתדרות הציונית אחרי הקונגרס השישי הופיע כאן ד"ר ארטור רופין אשר לזכותו ההתישבות העובדת ולכן כונה גם כאבי ההתישבות העובדת, אחרי שני השמות האלה של ראשוני המתישבים באים השמות

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and too light to transcribe accurately.

בהקופה מסויימת עד קום המדינה - הרצפולד, שקולניק-אשכול ואחרי קום המדינה המפעל ההתישבותי האדיר רב הממדים של ההתישבות החדשה אשר מחוללה הוא לוי אשכול. לא רק בממדים של ארצנו הקטנים כי גם בממדי ארצות גדולות, מפעל אדירים כזה של התישבות של מאות ישובים בהקופה קצרה ביותר ע"י אנשים שלא קבלו כל הכשרה חקלאית קודמת ואף לא הכשרה גופנית היה נחשב לאחד מהמפעלים שאפשר להגיד עליהם סנסיס החוללו לנו ומחוללו של מפעל אדירים זה הוא לוי אשכול.

חברים הקופה אשר ממנה צמחו בן-גוריון והחבר אשכול ואשר בה פעלו והניחו יסודות, הקופה הטרנס מדינית אשר בה לא הרבו לדבר על אורחים כי אם הם היו חלק אורגני של הנפש, של האנשים, של חיי יום יום אותה הקופה הייתה לאין ערוך עלובה וחלשה בהשוואה עם הקופתנו אנו, הקופה המדינה, הקופה העליה הגדולה, היצירה העצומה. אולם בהקופה ההיא שהיו נעוצים שורשי הקופה הזאת והקופה ההיא הטרנס מדינית והקופה המדינה נהלה אותה התנועה אשר שובי מייצגיה הם בן-גוריון ולוי אשכול קשר אמיץ יש בין שתי הקופות כאשר אותה האדיאיה הייתה האדיאה השלטה בין שתי הקופות. אני בטוח שאני מביע את רצונכם ואת רצונות של הישוב הישראלי כולו, של העם בישראל, העם היושב בציון שאני אברך את אשכול בעלייתו למשרה הרמה ואביע שוב את בטחוננו שההצלחה היא אתו. בפעם הראשונה שברכתי אותו אמרתי עלה והצלחה. הוא עלה וההצלחה תהיה אתו.

בב-עפ

חברים, לפני שראש הממשלה ישא את דברו אני רוצה למסור שהסניף החליט לירשום את ראש הממשלה בספר הזתב של הקרן הקיימת, דבר שהוא חסי הגדול ביותר שאנו מניחים לאיש העבודה ואיש החקלאות - חברנו לוי אשכול, וזה הנוסח: לוי אשכול, איש השרשים והאשכולות עם עלותו לכם ראש ממשלת ישראל נרשם ע"י מפלגת פועלי ארץ ישראל בירושלים, ט"ז באב תשכ"ג - 6 באוגוסט 1963 באות הוקרה על פעלו הרב בהתישבות המונית, בעצוב הכלכלה הישראלית ובעצוב דמותה של מפלגת פועלי ארץ ישראל. הריני מתכבד בזה למסור לך לאות הוקרה. עכשיו ישא את דברו החבר לוי אשכול.

לוי אשכול

חברי וידידי, הסיננו לי שלא תהיה זאת מילה ריקה אם אומר לכם שלאחר יום עבודה גרוש ואנטנטיבי פגישה זו אתכם הערב היא עוברת עלי לא בלי התרגשות ובהתרגשות עמוקה ובכלל אם סנוף מפא"י בירושלים יכול לסדור כנס כזה בליל קיץ אז אפשר להאמין שאפשר להצליח בהרבה מאוד דברים, מאוד מאוד כבדים אפילו, אמר קדיש שהוא ראש הכנסת וחברי מדגניה ב' מקצה שבחו אומרים בפניו של אדם ואבקש אותכם, על אחריותי, אל תאמינו לו הטעם הוא אמר הכל והרבה יותר משיש ואני עכשיו בקצה מבוכה, מה אני יכול להוסיף, כל מה שאפשר היה להגיד אמר וגם בר-עם לא סמן ידו בכיס ובעצם גם מתוך התרגשות וגם לאחר שנאמרו כל כך הרבה דברים, מה נשאר לי לומר, כשאני רואה מה חברים וידידים מן הכפרים הסמוכים מה בכל זאת שמחתי שמשהו הם שכחו לספר ואתם יודעים מספרים על איש אחד שכאשר באיזה שהוא הזדמנות התחילו לשבח ולהלל אותו הוא עשה עצמו כאילו הוא חצי מה ורצה לשמוע מה יגידו עליו ויאמרו כל מיני שבחים. מתאום מהעורר ואמר את ענוותי לגמרי שכחתם, אתם לא מספרים שאני ענוו כזה גדול.

ובכן אתר כל מה שסופר אני מרוב ענווה בכל זאת נזכר בעוד איזה דברים בעיקר משום שאני רואה לפני בעלי כפיות שיושבים מה ואמר לכם שקשרי עם ירושלים הם לא רק עכשיו כשאני פועל משחו בממשלה, מראשית צעדי, כן רצה גורלי בשליחותי או נאמר כוכבי. כמעט מהשנה הראשונה לבואי לארץ, לאחר חדשים אחדים של עבודה כמה שנקראה אז כיבוש פתח תקוה שנאבקנו על יום עבודה במטעים, טולטלתי או הזמנתי והלכתי בשמחה גדולה והייתי מראשוני קבוצת בחורים אשר החילונו להכשיר את הקרקע בקרית ענבים. אם ישנם מה חברים מקריה ענבים אני רוצה שהם ידעו שיש לי חלק שמה ועוד דבר יותר מעניין בכל פעם שאני עובר עכשיו בסביבה התיא ואם אני נוסע עם אנשים אחי במכונית או לפנים בעגלה וברכיבה הייתי מראה להם הנה יושבים מה אנשי אבו-גוש שקבלתי מהם סכתב שבועדאי יושבים מה. אולי אתם לא יודעים אבל אני גרתי בכפר שלכם ב-1914 עם קבוצה של 17-18 בחורים צעירים כמוני בבית אחד והיינו יוצאים בכל כוקר מאבו-גוש בהליכה עורפיה למקום שקיום שם קריה ענבים ועסקנו בסקול אבנים ובנקוי

THE REPORT

The first part of the report deals with the general situation of the country during the year. It describes the political, economic, and social conditions, and the progress of the various departments of the Government. It also mentions the foreign relations of the country and the state of the world. The second part of the report contains the financial statements of the Government, showing the revenue, the expenditure, and the balance. It also mentions the state of the public debt. The third part of the report deals with the administration of the various departments of the Government, and the progress of the various branches of the service. It also mentions the state of the public works, and the progress of the various projects of the Government. The fourth part of the report contains the report of the various committees and commissions appointed by the Government. It also mentions the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country.

The fifth part of the report deals with the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country. It also mentions the state of the public works, and the progress of the various projects of the Government. The sixth part of the report contains the report of the various committees and commissions appointed by the Government. It also mentions the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country. The seventh part of the report deals with the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country. It also mentions the state of the public works, and the progress of the various projects of the Government. The eighth part of the report contains the report of the various committees and commissions appointed by the Government. It also mentions the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country. The ninth part of the report deals with the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country. It also mentions the state of the public works, and the progress of the various projects of the Government. The tenth part of the report contains the report of the various committees and commissions appointed by the Government. It also mentions the state of the public opinion, and the progress of the various movements of the country.

עצי זיתים לא מגדלים ולא ידענו עוד את הענין אבל פה אמרו לנו
יש איזה מחלה שנקראת עין הטווח ואת זה צריך לצלחצח ולנקות במברשות
כאלה. וכעת אני מספר מתוך שמחה מה היו הצעדים הראשונים שלנו מלפני
קרב ליובל שנים. אותו הדבר היה מהצד השני של ירושלים עם הליכתכם לשכם
עטרוה קלמביה והיו לנו שם ידידים גם בקלמביה וגם באבו-גוש וזה היה ראשית
הקשרים שלי בטביכה הזאת ואזכור בכל פעם שהייתי מתקרב להכנס ירושלמיה,
בד"כ אז לא היו אוטומובילים וגם אם היו לא היה פועל מרשה לעצמו לנסוע
באוטומוביל ואתם יודעים זה היה פשוט לא יפה ולא הוגן - פועל תקלאי צריך
ללכת ברגל אפילו לא לרכב על הסור. בהתקרבי לירושלים אם דרך אבו-גוש,
קריה ענבים ואם מעטרוה היו מעצמם עולים פסוקים של רבי יהודה הלוי,
פסוקים המקודשים, האהובים והברוכים והמושרשים בתודעתנו מה שנאמר
בספרותנו העתיקה - בחפילות על ירושלים על קריה מלך זאת והייתי אז
מלחש את הפסוקים הללו כי אז החלו עוד יותר קשרי ואהבתי הלוהטת למקום
הזה שנקרא ירושלים בחיי ישראל בעבר, בהווה ובעתיד. המקום השני אשרתי
היה עטרוה גם שם היו לנו ידידים עם ראשית המלחמה או עם ראשית הגיוס
למלחמת העולם הראשונה - אנחנו גרנו באיזה סככה של מחצלות גם אוהלים
לא היו אז כבימינו עכשיו על אחד הגבעות שם שאני מפחד להזכיר את שמה
היא עכשיו לא בידינו היא שייכת ע"פ הסדורים לא לישראל וכשהחלה המלחמה
גם שם התחלנו לעסוק בקצת זיתים וקצת גפנים שהיו לא כאלה שאנחנו עכשיו
נוטעים ומגדלים ומטפחים כל חלקאי ישראלי גם היהודים וגם הלא יהודים
ממנה שלמדנו במשך השנים ממה שהבאנו אתנו וממה שלמדנו מאחרים, מה שהקנינו
לידידנו החלקאים הערבים בארץ, ראינו שהענין לא ענין ובתים עוד לא
היו וגם מים לא היו ועזבנו את המקום ומשם נכנסנו ירושלימה ואבלה עכשיו
סוד - מה יעשו בחורים כמונו בירושלים, ידי עבודה טובה מאוד אבל מה
יעשו בחורים כמונו בירושלים לעשות בימי ראשית המלחמה, התגנבנו
והסתננו מירושלים תבושים טרבושים כי ישראל הייתה חתה הדגל הסורקי
והייתם צריכים לראותי אותי אז בכל הגובה שלי עם טרבוש קטן כי לא מצאתי
טרבוש במידה שתתאים לראש שלי ואני צועד בירושלים מפחד איזה שוטר סורקי.
סמתי את זה אתמול ללוי יצחק שעובד במשרד ראש הממשלה שמתחבר שאני וקבוצת
החברים האחדים היינו הראשונים שסללנו את הדרך בגניבה, בהכרחה, ברחנו
מירושלים כי ירושלים הייתה כבר סגורה על מטגר אין בה ואין יוצא
והתגנבנו דרך ההרים ואולי היינו הראשונים שסללנו את הדרך שאחר כך קראנו

The following information was obtained from the records of the
Department of the Interior, Bureau of Land Management, and
the Bureau of Reclamation, regarding the land owned by the
United States in the State of California. The land is located
in the County of [County Name], and is situated in the
Township of [Township Name], Range of [Range Name], and
Section of [Section Number]. The land is described as
[Detailed Description of Land]

The land is owned by the United States, and is held in trust
for the benefit of the people of the State of California. The
land is subject to the provisions of the California Land
Management Act of 1965, and the California Reclamation Act
of 1965. The land is also subject to the provisions of the
California Water Rights Act of 1965, and the California
Public Resources Act of 1965.

The land is currently being used for [Current Use], and is
being managed in accordance with the provisions of the
California Land Management Act of 1965, and the California
Reclamation Act of 1965. The land is also being managed
in accordance with the provisions of the California Water
Rights Act of 1965, and the California Public Resources
Act of 1965.

The land is being managed in accordance with the provisions
of the California Land Management Act of 1965, and the
California Reclamation Act of 1965. The land is also
being managed in accordance with the provisions of the
California Water Rights Act of 1965, and the California
Public Resources Act of 1965.

דרך בורמה בין הרי ירושלים והגענו למקום הראשון שהיה כפר אוריה
שהיתה מינה בודדת בין הגבעות והעמקים והגאיות שם אתם נוסעים באחד
הכבישים היפים ביותר שעכשיו הוא חוקן שמסוד העבודה סדר כביש שעוד
מעט באמת יהיה אוטוטרצה והמכוניות רצות הלוך ושוב שמשוט סכנה להוציא
יד. צעדנו בין הגבעות הללו ולנו לילה בכפר אוריה ומשם למחרת לראשון
לציון וחזרה למושבות יהודה ושם השתקענו ולא עכשיו המקום לספר גם על
זאת אבל שמחתי שמכל מה שספר קדיש נסאר לי עוד מה לספר דבר ששיך באמת
לירושלים זה היה הקשר הארצי המעשי מחוץ לקשר הרוחני, הלבבי, השמימי
שהיה לכל בחור מישראל כמו שישנו עכשיו לנוגהיותנו בבואנו לארץ עם ירושלים
והחלוט והסכוי שפעם אני אעלה ירושלימה ברבל לראות את ירושלים וזה היה
בשנה הראשונה וכך התקשרתי. אולי אספר עוד איזה דבר אחד שקשור עם אחד
הפעולות הבאות שלי בענייני המים כאשר גרנו על הגבעה הזאת ולמטה בעמק
היה בוך מים כרגיל אצלנו בסביבה זאת בכמרים בור מים אשר כוו את המים סך
הגשמים ואשר ע"י הבור הזה שם משקים את הצאן ואוחזים אותו ושמה גם לעתים
הרועה פתרחץ באותם המים וכל זה עוד פעם מתנקז ועוד פעם מתנקז וחוזר עוד
פעם לבור והמים טוב צלולים ואני הייתי מחחרת עם שואבות המים מן הכמרים,
הן היו באות - תמירות גו וגבוהות ושכל בחורה עכשיו היתה מתפללת שתהיה לה
גזרה כזאת כל כך תמירה כמו חמר באמת ועל ראשה ג'רה בין שהיא ריקה ובין
שהיא מליאה מים. היא מטוממת והג'רה על הראש ולא נופלת ולא זזה ואני
הייתי צריך לסטוב את המים מן הבור הזה ומן העמק הזה, זה היה בסביבות
הגבעה "כלת זבדה" אנני יודע מאין בא השם הזה, וזה צריף היה לעלות מאות
מטרים בגובה מן הבור והיינו סוחבים את המים בפחים וכסובין שעד שהאיש
עולה להר רבע מהפח היה נשפך לתוך הצוארון שלי והייתי חושב איך נשי
הערבים נושאות את כרי המים ואף סיפה לא נשטכת אבל חושבתני שזה אחד הדברים
שדחף אותי אח"כ כעבור שנים זה עוד איזה מקרים אחרים בעבודתי בענייני
מים דחף אותי למחשבה זאת שצריך לתת לישראל מים ולהבדיל כל שכתוב אצלנו
בחורה, בחומש, בחנ"ך, כל תאוד המים בצאת ישראל ממצרים כבואם דרך הנגב כל
מאבקייהם עם הפלשתים וכל מאבקייהם עם עצמם וכל מאבקו של משה רבנו עם
הקדוש ברוך הוא שהוא אמר לו דבר אל הסלע והוציא מים והוא הכה במטה שלו בכדי
להוציא קצה מים. העניין הזה וקלמביה בחוכן אמד לי המאבק על ישראל על המים
הוא יהיה החשוב ביותר לנו ולאלה שהיים מחוצה ליהודים לנו, ולערבים בישראל,
המים יחנו מקום לכולנו לחיות, להתפתח ולשגשג ולבנות מדינה. פעם על
אחת הגבעות הללו היה בור, עכשיו אנחנו יודעים שש אבל אז היינו ינוקות
ומה ידענו בדברי ימי ישראל ובמנהגים של ישראל ומה שעבר עליה במשך מאות

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is organized into several paragraphs but is too light to transcribe accurately.

בשנים. על הגבעה היה בור, סיסטרנה חצובה בתוך סלעי ההר מזה
תלמדו שהחורים היו כמעט כרחיים וזה היה סלע אחד גדול ואנחנו הלכנו
להאזין בו מפני שאת החמיכות הללו אפשר היה לרכוש ולקנות וזה היה
ע"י ירושלים ורצינו מאוד שליד ירושלים יהיו כפרים חקלאיים עבריים
אמרו לנו ידידים מהסביבה מאנשי הכפר ראינו בור עם מתח, אמרו לנו
כמה אחדים מהם - בבור הזה ישנו מעיין והחלה הפנטסיה והחזון והתלום
והשאיפה הנה באו בחורים צעירים על ההר הזה ואנחנו נגלה בבור הזה מה
יש איזה דבר שסחם אולי מימי אברהם אבינו ואתם רק צריכים לפנות
את האבנים, חסירו את הסלעים ויתגלה לכם מעיין והנה אתם נתתם מיס
לסביבה הזאת. עבדנו באמת כפראים. זו היתה סיסטרנה של איזה 5x6 מטר
מרובעים בגובה, ברוחב ובעומק מליאה כולה אבנים, סלעים, חרסי כדים
שבורים אבנים גדולות, קטנות מימי דור. איך באמת פעם היו מביאים מיס
על ראש ההר הזה עד היום הזה לא אדע. וכמובן תוך כדי נקוי מתחת לטיט,
לבוץ הזה היו גם מחיליים לסוף להאגר מיס כמו אגס קטן והבטחון היה
ברור - אנחנו מגיעים למעיין, הנה המעיין מאחורינו, הנה עוד רבע מטר,
עוד חצי מטר. כמון שאנחנו נקינו את כל הבור כולו, את כל עומקו ומצאנו
רצפה חלקה כולה חצובה מאבן ואף זכר כמובן של מעיין. ישבו על ידינו
זקני הכפרים, גם הם זכרו מימי דור מה שספרו להם אבל לדעת בדיוק
מה היה שמה וציפנו יחד אחנו שאנחנו נגלה את המעיין. לא גלינו מעיין,
אני מבטיח לכם שעד היום לא גלינו מעיין אבל זה באיזה מקום רשם לי
לנפשי ובמוחי ובמחשבותי מה זה מיס לישראל. עד היום אזכור, זה היה
ביום שישי לפנות ערב ואז עבדנו ותלחנו לי כל עובדי ירושלים וגם
ידידי וחברי מהכפרים הערביים שהם יודעים לעבוד, עבדנו, אם מותר
לי להגיד מי שתיים מאשר כל עובד בכל עבודה בישראל, לא ידענו גבול בכלל
וביחוד כשאמרנו שצריך לגמור את העניין, זה כבר יום שישי ומתקרבת
השבת, נגמור, נמצא עוד את המעיין. גמרנו זאת כמובן בהורה אדירה
סביב הבור הזה שלא מצאנו בו מיס ובכך שכבו אחדים מאתנו בתוך קדחת
רבה כי בינתיים כל הבוץ הזה, התרבו היתושים. ספרתי את כל זאת מפני
שבאיזה מקום בפעולותי ואין אדם יודע בכלל דרך דרך הרוח מה מביא אותו
למה בדרך פעולותיו. סחיבת המיס במה מהבור הזה ונקוי הבריכה הזאת
אמרה לי הרבה מאוד. אתם יודעים יש ספר, ידיו וחברי הערביים לא יודעים

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 25 horizontal lines across the page.

את הסופרים הללו, אנחנו באנו מרוסיה וארצות אחרות, יש לנו סופרים אחרים, ספרו המפורסם של גורקי שמדבר על "האוניברסיטאות שלי" בשבילי עטרות, אבו-ג'וס, קריה ענבים, הימים הראשונים של ירושלים היו אחד האוניברסיטאות הגדולות בה למדתי דברים אשר אתם עמדו לי בדרכי משך עשרות השנים הללו שאני עושה איזה פלאכה בין עבודת יד ובין בעבודה רגליים ובין בעבודה מוח וראש, אומר גם את זאת וזה אני אומר שוב לאלה שיושבים בשורה הראשונה פה כי אני עוד הייתי רוצה להדביק אתכם באיזה דבר באיזה רגש מיוחד המפעם בי, בהרבה מאתנו והייתי רוצה שהוא יהיה משותף לכולנו כי זה אולי אחד הדברים הגדולים לו יכולנו להשיג משך השנים, באותם הימים, בראשית הימים ואצלי עד היום הזה, הלכנו באמונה ובבטחון שהליכתנו אנו, שובנו לארץ הזאת ולא אגיד עכשיו מה שאני כמו אזני שמעתי מזקנים וישישים ערביים מאותם הכפרים שיושבים על ידינו ומספרים לנו אגדות שונות על שיבת ציון ושיבת ישראל לארץ-ישראל. הלכנו ובאנו באמונה לזה שכן בארץ הזאת אנחנו וערבים היושבים בארץ נזכר לחיות חיי אחים, חיי אחוה, חיי שלוה, חיי שלום. והייתי רוצה ויש טעם בפגישה כזאת בהיותנו יחד, הייתי נותן הרבה לו יכולתי להדביק בכם, בדרככם לעשרות, למאות, לאלפים לרבבות הערבים אשר יושבים אתנו בארץ אשר אנחנו אתם בנינו עכשיו את הארץ, להסיר המחיצות, להביא לרגשת נאמנות שלמה למדינה ולהרגשת אחווה ואמון הדדי, זו היתה אמרתנו וזו אמרתנו עד היום הזה למרות מה שאחר כך קרה מה שקרה ואת זאת צריך לשכוח מה שקרה וצריך לזכור מה מקשר אותנו עכשיו ולעבוד שכם אחד. אני לפחות, אף על פי הזמן שינפץ לי כל זמן שאני בממשלה כראש ממשלה וכחבר בממשלה, זה אדיר תפצי להגיע לכך לחזק ולבצר את יחסי האימוץ, את יחסי האזרחות המליאה והשלימה בכם ובנוער. ואם אני מדבר על ירושלים אומר גם את זאת, את ירושלים במשך השנים המעטות של קיום המדינה הקיפוננו במידה שיכולנו בשרשרת כפרים חקלאיים נוספים, יושבנו כאן מאות ואלפים משפחות. זה חלק של ירושלים מכל החלק הגדול, מכל המלאכה הגדולה שהתיישבות גדולה, המונים אשר עינינו ברחבי הארץ. רצינו שירושלים לא תהיה מבודדת שתהיה קטורה ביישובים בכפרים ודומני שאת זאת השגנו. נחנו לה אינתרלנד ואינני יודע אם זה אינתרלנד או פורלנד, נחנו לה עורך של כפרים ושל חקלאות. יש לכל אדם בחייו, אני מניח ככה, בחייו הפרטיים ובחיינו, אם הוא עושה עבודה צבורית, יש לו אהבה אחת, לא מוקד אחד של התענינותו של התרכזותו בפעולתו. היו לי כעבודתי בישראל כמה מוקדים כאלה. אמר כבר קדיש בראשיתי כפועל יומי בפתח-חקווה וגם שם רצה הגורל שגם שם אחלה

The first part of the report is devoted to a description of the
 general situation in the country. It is noted that the economy
 has been severely affected by the war, and that the population
 is suffering from a lack of food and shelter. The government
 has taken various measures to alleviate the suffering, but these
 have not been sufficient. It is recommended that the
 international community should provide more aid to the
 country, and that the government should take more effective
 measures to improve the situation. The second part of the
 report deals with the political situation. It is noted that
 the government is weak and corrupt, and that there is a
 lack of unity among the different political groups. It is
 recommended that the government should be reformed, and that
 there should be a more democratic system. The third part of
 the report deals with the social situation. It is noted that
 there is a high level of unemployment, and that the social
 services are inadequate. It is recommended that the
 government should take measures to create more jobs, and that
 the social services should be improved. The fourth part of
 the report deals with the military situation. It is noted
 that the military is weak and inefficient, and that there
 is a lack of discipline. It is recommended that the
 military should be reformed, and that there should be a
 more professional and disciplined force. The fifth part of
 the report deals with the foreign relations. It is noted
 that the country is isolated, and that it has few friends
 in the international community. It is recommended that
 the country should seek to establish better relations with
 other countries, and that it should participate more actively
 in international organizations.

במחלת המיס. ביום הראשון של העבודה שלי כמעט היה על שפת הירקון ומשפת הירקון לחברה מקורות ולירדן ולכל גלויי המיס במשך השנים הללו. איבני יודע אם אני צריך פה להזכיר על המוקדם המוקדים - דגניה ב' שאני הקדמתי את קדיש שמה. הוא פשוט בא קצת יותר מאוחר ממני לארץ וירושלים זה מוקד מיוחד ונוסף שדברתי עליו מה שאמרתי. אני אמרתי שאני בלבי נרגש בפגישה הזאת היא מחייבת חברות וידידות, מחייבת להרבה זמן טוב להרגיש מה הולך ובא אליך מתוך מאות ואלפים חכרים מכל השכבות ומכל השכונות, המרבדים והכפרים שבסביבת ירושלים. אמרתי שזה מחייב משום שמחייבים וחייבו עד עכשיו כל בני החנות בעבודתי בארץ. קדיש הזכיר עוד דבר אחד שאולי לפועלי ירושלים, אולי מן הדין שאני גם על זאת אביד מילה. הייתי פעם מזכיר מועצה פועלי תל-אביב בימים קשים, בראשית המלחמה, זה היה באותם הימים שגם עשייתי משהו ע"י בן-גוריון בענייני בטחון. הייתי מזכיר מועצה פועלי תל-אביב הייתי חבר דגניה ב' והייתי עוד נוסע כל שבוע הביתה לדגניה ב' וחיו ימים קשים לפועלי תל-אביב. מה שמפורסם והיה ידוע שאם הפרתך של בית ברנר, בית ברנר זה שמו של בית הפועלים בתל-אביב והיתה קומה תחתונה, קומת קרקע ששמה כל קשיי יום ומרי יום ומחוסרי עבודה כרוניים, היו שם מבליט את הזמן כי זה היה הבית ביתם ואני זוכר שהייתי בא לדגניה ב' ודגניה ב' הייתה כביכול מסודרת, יש עבודה לכל הפחות קבועה וגם קיום והייתי מתאר להם ואני זוכר פעם אחת בהון השתתפתי באסיפת פועלים ופועלות מבית החרושת לוזיה וזה היה בית החרושת יפה ובעל בית החרושת היה אדם טוב והגון והתנהג יפה עם הפועלים והכל היה בסדר אבל קרה משהו ואני הארתי בדגניה ב' ואמרתי הנה אני באסיפה בצריף הזה ורואה את הטענות והמענות ובעיני ברבע זה עומדת אותה המועלת לבנת הפנים, חיוורת ואני רואה כאילו להכות הולכות באסיפת הפועלים הזאת, להכות על המצב והטענות והתביעות ואחט פה בדגניה ב' אין לכם מושג אתם לא יודעים את זאת ואני מודה ומתוודה שעם כל היוותי קשור לאדמה, לקרקע לחקלאות ולעבודה גופנית אבל היו שנים שרציתי מאוד לצלול ולטבול בחיי הפועלים בעיר, לראות שמה זה ואם כי הלכתי לחיים האלה מתוך מרכז חקלאי למשרה הזאת של מזכיר מועצה פועלי תל-אביב אבל הלכתי בדחילו ורחימו בדאגה בפתד ובחרדה. זה היה בשבילי עולם חדש. הייתי רגיל לפועלים בפתח-תקוה, לפועלים בפרדס עם פועלים יהודיים ומועלים ערביים, התחרות בטוריה, התחרות במעדר, היינו פועלים טובים, לזה הייתי רגיל

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

בדבניה ב', בצבא, בגדודל אבל פועלי העיר, זה דבר חדש במינו והלכתי
בפחד, בהאגה, בפחד אבל בטשיכה. אגיד לכם רבותי, במין הרגשה כזאת,
אני לאט לאט מתרגל כבר, אבל כמין הרגשה, בהבדל של שנים ובכמה
הבדלים, אבל האמינו לי חברים וידידים קרובים יודעים היטב שאני הרבה
זמן, הרבה חדשים והרבה שנים, בן גוריון הציג ורצה לא פעם לצאת לחפש
ארוך או להפסיק לגמרי ולא פעם הציג לחברי והציג לי שאני אבוא במקומו
ואני עשיתי כל מה שאפשר לעשות ואולי מה שאסור לעשות ובלבלד שלא הפול
עלי האצטלה הזאת שלא אכנס לריחמה הזאת כראש ממסלה בישראל..

לא אגיד לכם, אין אדם אשר לא מתעורר בו קצת שמניה
שבשמיניה של גאווה ויצר הרע לתפקיד רט כזה, עד כדי כך אינני מסומסם חושים
ורגשות כמובן, אבל השכל אמר לי: אשכול תזהר, תדחה עד כמה שאפשר,
החמק עד כמה שאפשר. זה אמנם מושך, משך אותי גם למועצה פועלי תל-אביב,
אני אמרתי קודם, אז מודה משך אותי מאוד להכנס למועצה פועלי תל-אביב
ולטקוט מן הלחם הזה - מה זה פועל בעיר ומה הם בעיותיו, טסאלונתיו
וסבלותיו, מה אפשר לעשות ומה לקדם ומה אפשר ללמוד שיש משמה ואחר כך
לזנוק זניקה חדשה לפעולה אחרת, התישבותית, עירונית, תעשייתית כי יש
בפעולה התישבותית עירונית משק עצמאי, הסחירות - כל מה שבמשך השנים
התפתח לנו, רצייתי, אהבתי את העניין אבל פחדתי, חרדתי מפני העניין הזה
האמינו לי שבערך במצב רוח כזה לפני חודש ימים ירצתי הנה זה מתקרב,
בערך באותם ההרגשות, מצד אחד מעניין, מושך, מבטיח מאמצים, יש מקום
לגלות, לכבוש את עצמן בעבודה, לעשות איזה דבר אם אמה יכול אם ניתן לך מן
השמים. מצד השני - בכל זאת, בן-גוריון זה ראש ממסלה, מנהיג
שניתן לעם אחד בדור, כנראה אחד בדורות, וסיד אחריו לקפוץ לעניין הזה, קצת
מטוב, קצת פחד ואולי יותר מקצת, יחכן שאולי גם הצבר הזה, הפגישות
אחרות כאלה אולי הם נוספות כך, אם גם אני אעשה דיסקווסו כמובן על
הרבה שטחים, על הרבה דברים שאומרים, זה בכל זאת נוסף בן אמונה ותקווה
ונוסף אומץ לב אז אני על הדבר הזה סודה לחברים אשר קבלו על עצמם לארגון
את האסיפה הסמונטאנית, המאורגנת הזאת כמובן. טוב להפגש, טוב להרגיש
את עצמן אחד מני מרבים, אחד מהמונים וביחוד בתפקיד זה ויש טעם ויש
מקום להבטחות כי פה כמעט שנדרשנו הבטחות כאלה אני רוצה להבטיח
שבתפקיד זה אני אעשה כל מה שניתן בכוחו של אדם. אני פעם ספרתי וזה דבר
ידוע ומפורסם שיש שמספרים על איש גדול בישראל היה אדם גדול בתורה וירא

Faint, illegible text at the top of the page.

Second paragraph of faint, illegible text.

Third paragraph of faint, illegible text.

שמים ראו אותו פעם תלמידיו מוראג מאוד וישאלו אותו, רבי זוסיא, אתה
אדם גדול כזה, מה אתה דואג, אז הוא אמר דאגתי היא אם אני אבוא לעולם
הבא וישאלו אותי למה אתה לא היית כמשה רבינו גדול או כאהרון הכהן או גדול
גדול גדול בישראל? אומר זה לא איכפת לי. אם ישאלו אותי אומר שלא יכולתי
להיות, אתה רבוננו של עולם לא נתתי לי מה שנחת למשה רבינו. אבל אם ישאלו
אותי רבי זוסיא למה לא היית רבי זוסיא, זה מה שיכולת להיות ואם אני לא
אוכל להגיד במצח פתוח ובחזה פתוח ובראש גלוי כן אני הייתי כל זה שיכולתי
להיות. ומזה אני מפתח, דאגתי היא שמא אני לא אהיה מה שניתן לי להיות.
אני מקווה ומאמין שניתן לי משהו להיות, שמעתם שתי עדויות. שמעתם את קדיש
ושמעתם את בר-עם.

משהו ניתן לי כנראה ועם כל העצבנות והדרך שעד עכשיו לא הכזיבה
אני גם לא הכזבתי. יש אומרים שאני בר מזל, שאני לפעמים נכנס לדברים
קשים מאוד ומסוכנים מאוד ולצרות צרורות ואני יוצא מהעסק הזה אחר-כך
בהישגים ונצחונות או אני מבטיח לעשות כל מה שניתן לי לעשות ויחד אתכם
אני רוצה לקוות שכוכבי, ויש לכל אדם כוכב, שכוכבי לא ידעך בחקומה
הזאת ואני מודה לכם מאוד.

THE FIRST PART OF THE REPORT IS A SUMMARY OF THE
WORK DONE DURING THE YEAR AND A STATEMENT OF THE
RESULTS. THE SECOND PART IS A DETAILED ACCOUNT OF THE
WORK DONE IN EACH OF THE SEVERAL DEPARTMENTS.
THE REPORT IS DIVIDED INTO SEVERAL SECTIONS,
AND EACH SECTION IS SUBDIVIDED INTO SEVERAL
SUBSECTIONS. THE FIRST SECTION IS A SUMMARY OF
THE WORK DONE DURING THE YEAR. THE SECOND SECTION
IS A DETAILED ACCOUNT OF THE WORK DONE IN EACH
OF THE SEVERAL DEPARTMENTS. THE THIRD SECTION
IS A SUMMARY OF THE RESULTS OF THE WORK DONE
DURING THE YEAR. THE FOURTH SECTION IS A
STATEMENT OF THE FINANCIAL POSITION OF THE
INSTITUTE AT THE END OF THE YEAR. THE FIFTH
SECTION IS A SUMMARY OF THE WORK DONE DURING
THE YEAR. THE SIXTH SECTION IS A SUMMARY OF
THE RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.

THE SEVENTH SECTION IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.
THE EIGHTH SECTION IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.
THE NINTH SECTION IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.
THE TENTH SECTION IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.
THE ELEVENTH SECTION IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.
THE TWELFTH SECTION IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE WORK DONE DURING THE YEAR.